

GEWONE ZITTING 2021-2022

14 JUNI 2022

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**tot invoering van een dotatie ter compensatie
van de gemeentelasten verbonden aan de
waterdistributie en aan de opvang van
afvalwater.**

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor de Binnenlandse Zaken

door de heer Christophe MAGDALIJNS (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen:

Vaste leden: de heren Marc-Jean Ghyssele, Jamal Ikazban, Ahmed Mouhssin, Hicham Talhi, Vincent De Wolf, mevr. Dominique Dufourny, de heren Sadik Köksal, Christophe Magdalijns, Francis Dagrín, mevr. Leila Lahssaini, mevr. Els Rochette, de heren Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel.

Plaatsvervangers: mevr. Leila Agic, mevr. Véronique Jamouille, de heren Sevket Temiz, Emmanuel De Bock, Christophe De Beukelaer, Fouad Ahidar.

Andere leden: mevr. Alexia Bertrand, de heren Juan Benjumea Moreno, Ibrahim Dönmez, mevr. Nadia El Yousfi, mevr. Joëlle Maison, de heer John Pitseys.

Zie :

Stuk van het Parlement :

A-554/1 – 2021/2022 : Ontwerp van ordonnantie.

SESSION ORDINAIRE 2021-2022

14 JUIN 2022

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROJET D'ORDONNANCE

**créant une dotation de compensation des
charges communales liées à la distribution de
l'eau et la collecte des eaux usées.**

RAPPORT

fait au nom de la commission
des Affaires intérieures

par M. Christophe MAGDALIJNS (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : MM. Marc-Jean Ghyssele, Jamal Ikazban, Ahmed Mouhssin, Hicham Talhi, Vincent De Wolf, Mme Dominique Dufourny, MM. Sadik Köksal, Christophe Magdalijns, Francis Dagrín, Mmes Leila Lahssaini, Els Rochette, MM. Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel.

Membres suppléants : Mmes Leila Agic, Véronique Jamouille, MM. Sevket Temiz, Emmanuel De Bock, Christophe De Beukelaer, Fouad Ahidar.

Autres membres: Mme Alexia Bertrand, MM. Juan Benjumea Moreno, Ibrahim Dönmez, Mmes Nadia El Yousfi, Joëlle Maison, M. John Pitseys.

Voir :

Document du Parlement :

A-554/1 – 2021/2022 : Projet d'ordonnance.

I. Inleidende uiteenzetting van Minister Bernard Clerfayt

Minister Bernard Clerfayt hield voor de commissieleden de volgende uiteenzetting:

“De statuten van de intercommunale Vivaqua voorzien de jaarlijkse storting van een forfaitair bedrag aan de gemeenten-aandeelhouders van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om de kosten te dekken die verbonden zijn aan de exploitatie van de infrastructuur voor waterdistributie en de opvang van afvalwater.

Met het oog op het eenvoudiger en gezonder maken van de financiële situatie van Vivaqua, dient het ontwerp van ordonnantie dat u wordt voorgelegd, om het huidige mechanisme van het storten van forfaitaire bedragen aan de gemeenten te vervangen door een systeem van dotatie die toegekend zal worden door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het bedrag van de nieuw gecreëerde dotatie zal worden afgetrokken van de werkingssubsidie die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest jaarlijks stort aan de intercommunale Vivaqua. De impact is bijgevolg budgettair neutraal.

De regels voor de berekening van deze dotatie, die worden gepreciseerd in het ontwerp van ordonnantie, voorzien de toekenning van een jaarlijks forfaitair bedrag van 19,74 euro per wooneenheid of gebruikseenheid die van water voorzien wordt op het grondgebied van de gemeente-aandeelhouder. Dit forfaitaire bedrag wordt jaarlijks aangepast in functie van de evolutie van de gezondheidsindex.

Voor het jaar 2022 zou het bedrag van de dotatie 13,7 miljoen euro moeten bedragen.”.

II. Algemene bespreking

De heer Vincent De Wolf zegt dat hij zich nog een onderhandeling herinnert waaraan de minister deelnam toen hij nog burgemeester van Schaarbeek was. Destijds was de heer Hervé Hasquin minister. Bij die gelegenheid werd de kwestie van de algemene dotatie aan de gemeenten besproken. De spreker zegt dat de bespreking betreffende deze dotatie op een monopoliespel lijkt, omdat de verdelingscriteria, afhankelijk van de criteria van sommigen, de bevoegdheden van het moment en de sterkte van de partijen, een beetje verwrongen zijn.

Het gaat hier niet over zeer grote bedragen. Hij wil niettemin weten hoe het bedrag van 19,74 euro werd bepaald. Wat omvat deze retributie precies? Wat is de verdeling van dit bedrag per gemeente?

Hij merkt tevens op dat artikel 51 van de statuten van Vivaqua bepaalt dat elk bedrag dat door de vennootschap wordt betaald als belasting of retributie geheven door een

I. Exposé introductif du Ministre Bernard Clerfayt

Le ministre Bernard Clerfayt a tenu devant les commissaires l'exposé suivant :

« Les statuts de l'intercommunale Vivaqua prévoient le versement annuel d'un montant forfaitaire aux communes associées de la Région de Bruxelles-Capitale afin de couvrir les charges liées à l'exploitation des infrastructures de distribution d'eau et de collecte des eaux usées.

Dans un souci de simplification et d'assainissement de la situation financière de Vivaqua, le projet d'ordonnance qui vous est présenté vise à remplacer le mécanisme actuel de versement de montants forfaitaires aux communes par un système de dotation allouée par la Région de Bruxelles-Capitale.

Le montant de la dotation nouvellement créée sera soustrait de la subvention de fonctionnement versée annuellement à l'intercommunale Vivaqua par la Région de Bruxelles-Capitale. L'impact est donc neutre budgétairement.

Les règles de calcul de cette dotation, précisées dans le projet d'ordonnance, prévoient l'attribution d'un montant annuel forfaitaire de 19,74 euros par logement ou unité d'occupation desservi sur le territoire de la commune associée. Ce montant forfaitaire est adapté annuellement en fonction de l'évolution de l'indice santé.

Pour l'année 2022, le montant de la dotation devrait s'élever à 13,7 millions d'euros. ».

II. Discussion générale

M. Vincent De Wolf indique se souvenir encore d'une négociation à laquelle le ministre avait participé lorsqu'il était encore bourgmestre en exercice de Schaarbeek. À l'époque c'était M. Hervé Hasquin qui était ministre. Il avait alors été question de la dotation générale aux communes. L'orateur s'était alors dit que la discussion concernant cette dotation était quelque part un jeu de Monopoly parce que, en fonction des critères des uns, des pouvoirs du moment et de la force des partis, les critères de la répartition sont un peu tordus.

Ici, il n'est pas question de montants fort importants. Il souhaite néanmoins savoir comment le montant de 19,74 euros a été établi. Quelle est la couverture exacte de cette rétribution ? Quelle est la ventilation de ce montant par commune ?

Il remarque encore que dans l'article 51 des statuts de Vivaqua, il est dit que tout montant acquitté par la société au titre de taxe ou de redevance levée par une commune

Brusselse gemeente, automatisch in mindering wordt gebracht op de bedragen die de vennootschap aan de gemeente verschuldigd is. Hij zegt te denken dat dit artikel automatisch zal verdwijnen door impliciete opheffing, gelet op het ontwerp. Hoe zit het in dat geval met de mogelijkheid voor Vivaqua om niet langer door een gemeente geheven belastingen en heffingen te betalen?

De heer Mathias Vanden Borre geeft aan dat de ontstaansreden van dit ontwerp van ordonnantie hem niet geheel duidelijk is. Hij vraagt dan ook dat de minister die zou verduidelijken.

Voorts vraagt hij nog wat de implicatie van deze maatregel zal zijn voor de gemeenten. Wat is de totale last van deze maatregel. Als Vivaqua in financieel slechte papieren zit, dan wordt een grote schuld meegetorst. Hij zegt te vrezen dat dan op slinkse wijze een extra financieringsstroom zou ontstaan richting Vivaqua. Hij vraagt of de minister dit zou kunnen ontkrachten of bevestigen.

Tot slot, is deze maatregel totaal budgetneutraal voor het Gewest? Over welk totaal bedrag wordt er gesproken? Zal dit bedrag geïndexeerd worden. Waar kan deze dotatie worden teruggevonden in de uitgavenbegroting 2022 van het Gewest?

De heer Jamal Ikazban merkt op dat het ontwerp van ordonnantie vrij technisch is. Hij merkt op dat voor de gemeenten geen enkel bedrag klein is en dat elke euro telt. Hij hoopt dan ook dat deze ordonnantie geen negatieve gevolgen zou hebben voor de gemeenten.

Hij vraagt ook of deze maatregel de situatie van Vivaqua werkelijk zal verbeteren.

Tenslotte zegt hij dit debat te willen aangrijpen om erop te wijzen dat gemeenten met een openbaar zwembad op een dag een speciaal watertarief zouden moeten kunnen krijgen, als men hen wil helpen om niet alleen hun gemeentefinanciën te verbeteren, maar ook hun openbare nutsvoorzieningen veilig te stellen.

De heer Ahmed Mouhssin merkt op dat het voor de minister altijd moeilijk is om tegelijkertijd Vivaqua te steunen, de gewestelijke financiën ongemoeid te laten en de gemeenten te steunen.

Volgens hem is er één belangrijk element, vereenvoudiging. Hij zal derhalve het ontwerp van ordonnantie steunen. Hij vraagt echter hoe het overleg met de verschillende belanghebbenden, de gemeenten en Vivaqua is verlopen. Wat was hun feedback?

De heer Christophe Magdalijns herinnert eraan dat het de berekening van de werkelijke kostprijs van het water is die leidt tot de herziening van de financiële transfers naar de gemeenten. Hij is verheugd dat het Gewest in de plaats treedt van Vivaqua voor het exacte vergoede bedrag, dat bovendien zal worden geïndexeerd. Het is duidelijk dat de regering geïnteresseerd is in een goede financiering van de gemeenten en hun taken. Dit is essentieel.

bruxelloise sera automatiquement déduit des sommes dues par la société à la commune. Il indique penser que cet article va disparaître de manière automatique par abrogation implicite, vu le projet. Qu'en est-il dans ce cas-là de la faculté pour Vivaqua de ne plus payer des taxes et des redevances levées par une commune ?

M. Mathias Vanden Borre déclare que la raison d'être de ce projet d'ordonnance n'est pas tout à fait claire pour lui. Il demande donc au ministre de la lui expliquer.

Il demande également ce qu'impliquera cette mesure pour les communes. Quel est le coût total de cette mesure ? Si Vivaqua est en mauvaise posture financière, elle aura une dette importante. Il dit craindre de voir alors apparaître, par des voies détournées, un nouveau flux de financement vers Vivaqua. Il demande au ministre s'il peut réfuter ou confirmer cette crainte.

Enfin, cette mesure est-elle totalement neutre pour le budget de la Région ? Quel est le montant total en question ? Ce montant sera-t-il indexé ? Où peut-on trouver cette dotation dans le budget des dépenses 2022 de la Région ?

M. Jamal Ikazban remarque que le projet d'ordonnance est assez technique. Il remarque que pour les communes, aucun montant n'est modeste et chaque euro compte. Il ose donc espérer que cette ordonnance n'aura pas de conséquences négatives pour les communes.

Il demande également si cette mesure va vraiment améliorer la situation de Vivaqua.

Enfin, il dit profiter de ce débat pour souligner qu'un jour, il faudra quand même permettre aux communes qui disposent d'une piscine publique de bénéficier d'un tarif particulier pour l'eau, si on veut les aider non seulement à améliorer leurs finances communales, mais également à garantir ses services d'utilité publique.

M. Ahmed Mouhssin remarque qu'il est toujours difficile pour le ministre, à la fois, de soutenir Vivaqua, de ne pas toucher aux finances régionales et de soutenir les communes.

Il indique qu'il y a un élément important, c'est la simplification. Dès lors, il soutiendra le projet d'ordonnance. Il demande, néanmoins, comment s'est faite la concertation avec les différents acteurs, communes et Vivaqua. Quel est leur retour ?

M. Christophe Magdalijns rappelle que c'est le calcul du coût-vérité de l'eau qui mène à la révision des transferts financiers vers les communes. Il se réjouit du fait que la Région se substitue à Vivaqua pour le montant exactement compensé, qui sera indexé de surcroît. On voit l'intérêt du gouvernement à financer correctement les communes et leurs missions. C'est quelque chose d'essentiel.

Hij stelt vast dat de financiële stromen naar de gemeenten beetje bij beetje, van jaar tot jaar en van zittingsperiode tot zittingsperiode, meer en meer bestaan uit dotaties van het Gewest, wat toch niet geheel anekdotisch is voor de relatie die kan worden gelegd tussen het Gewestelijk niveau en het gemeentelijk niveau. Een dotatie wordt inderdaad soms onder voorwaarden toegekend.

De kwestie van de zwembaden is interessant omdat op een bepaald moment werd overwogen om deze bevoegdheid over te dragen aan het gewestelijk niveau. Het is in ieder geval duidelijk dat als wij een openbare dienstverleningstaak toevertrouwen die erin bestaat de gemeenten of zwembaden tegen lagere kosten van water te voorzien, wij hiervoor zullen moeten betalen, ter compensatie van de openbare dienstverleningstaken die wij aan bedrijven, met inbegrip van coöperaties, toevertrouwen.

Tot slot verklaart hij dat zijn fractie volledig achter dit ontwerp staat.

De heer Christophe De Beukelaer vraagt wat de budgettaire gevolgen van deze maatregel voor het Gewest zullen zijn.

Minister Bernard Clerfayt antwoordt dat dit een vereenvoudiging is van de financiële stromen die bestaan tussen de watergebruikers die aan Vivaqua betalen voor hun water, Vivaqua dat een hele reeks dingen betaalt, waaronder een bijdrage aan de gemeenten voor het gebruik van hun ondergrond voor de leidingen die erdoor lopen, enz. en het Gewest, dat tussenkomt om een deel van het exploitatietekort van Vivaqua te financieren. Lange tijd heeft Vivaqua zijn waterprijs niet verhoogd, ook al stegen haar kosten. Deze stromen zijn nu vereenvoudigd, wat al een goede zaak is.

Er zijn geen financiële gevolgen voor de gemeenten, die momenteel van Vivaqua 19,74 euro per wooneenheid ontvangen. Zij zullen hetzelfde bedrag van het Gewest ontvangen.

Historisch gezien waren het de gemeenten en hun afgevaardigden die de prijs van het water bepaalden. Sindsdien heeft een reeks, met name Europese, voorschriften inzake de werkelijke kostprijs van water en het feit dat de berekening nauwkeuriger moet worden gemaakt, geleid tot een herziening van de waterprijs. De regering en de operatoren hebben daarom besloten het waterprijsmechanisme te wijzigen. In het kader van deze hervorming kwam de kwestie van deze complexe geldstromen aan de orde en in samenwerking met minister Alain Maron werd besloten het mechanisme te vereenvoudigen. Dit vereenvoudigt ieders werk. Hij wijst erop dat dit geen gevolgen heeft voor het genoemde artikel van de Vivaqua-statuten.

Hij is nog steeds van mening dat er historisch gezien een speciaal tarief is voor de gemeenten als aandeelhouders van Vivaqua. Hij stelt voor om minister Maron hierover te ondervragen.

Il remarque que petit à petit, d'exercice en exercice et de mandature en mandature, les flux financiers vers les communes sont de plus en plus des dotations venant du régional, ce qui n'est quand même pas complètement anecdotique sur la relation qui peut se nouer entre le niveau régional et le niveau communal. Une dotation s'octroie, en effet, parfois avec des conditions.

La question des piscines est intéressante, car à un moment donné il a été envisagé de remonter cette compétence au niveau régional. En tout cas, il est clair que si on confie une mission de service public qui consiste à donner de l'eau aux communes ou aux piscines à moindre coût, il faudra mettre la main à la poche pour compenser à due concurrence les missions de service public qu'on confie à des sociétés, y compris coopératives.

Il conclut en indiquant que son groupe soutient pleinement ce projet.

M. Christophe De Beukelaer demande quel sera l'impact budgétaire de cette mesure pour la Région.

Le ministre Bernard Clerfayt répond qu'il s'agit ici bien d'une simplification des flux financiers qui existent entre les usagers de l'eau qui payent leur eau à Vivaqua, Vivaqua qui paye tout une série de choses, notamment une contribution aux communes pour l'usage de leur sous-sol pour les canalisations qui passent, etc., et la Région qui intervient pour financer une partie du déficit d'exploitation de Vivaqua. En effet, pendant longtemps Vivaqua n'avait pas augmenté son prix de l'eau, alors que ses coûts augmentaient. Ces flux-là sont maintenant simplifiés, c'est déjà une bonne chose.

Il n'y a aucun impact financier pour les communes qui perçoivent actuellement 19,74 euros par unité de logement de Vivaqua. Elles vont recevoir le même montant de la Région.

Historiquement, c'étaient les communes et leurs délégués qui fixaient le prix de l'eau. Depuis lors, une série de règles, notamment européennes, sur le coût-vérité de l'eau et le fait de rendre plus précis le calcul ont amené à revoir le prix de l'eau. Le gouvernement et les opérateurs ont, dès lors, décidé de modifier le mécanisme du prix de l'eau. Dans le cadre de cette réforme est survenue la question de ces flux financiers complexes et, en collaboration avec le ministre Alain Maron, il a été décidé de simplifier le mécanisme. Cela simplifie le travail de tout le monde. Il précise que cela n'a aucune conséquence pour l'article des statuts de Vivaqua dont il a été fait mention.

Il indique encore croire qu'il y a historiquement un tarif spécial pour les communes en tant qu'actionnaires de Vivaqua. Il propose d'interroger le ministre Maron à ce sujet.

Deze maatregel wordt nu voorgesteld in volledig overleg met zijn collega Alain Maron. De gemeenten werden hiervan op de hoogte gebracht, maar het heeft geen financiële gevolgen voor hen.

Hij preciseert dat de budgettaire gevolgen van deze maatregel momenteel 13,7 miljoen euro bedragen. Deze bedragen zijn afkomstig van de 25 miljoen euro die aan Vivaqua werd betaald. In de initiële begroting voor 2022 heeft minister Alain Maron de dotatie aan Vivaqua met 13 miljoen euro verminderd en heeft de spreker de dotaties aan de gemeenten met eenzelfde bedrag verhoogd. Deze maatregel heeft dus geen gevolgen voor het begrotingsevenwicht. Een tabel met de aan de gemeenten toegekende bedragen zal bij het verslag worden gevoegd. (*Bijlage*)

Het aan de gemeenten toegekende bedrag was historisch gezien 18 euro en werd geïndexeerd. Dit bedrag is nu 19,74 euro en zal elk jaar worden geïndexeerd.

III. Bespreking van de artikelen

Artikel 1

Dit artikel lokt geen enkel commentaar uit.

Stemming

Artikel 1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

Artikelen 2 en 3

De artikelen lokken geen enkel commentaar uit.

Stemmingen

De Artikelen 2 en 3 worden aangenomen met 14 stemmen, bij 1 onthouding.

IV. Stemming over het geheel van het ontwerp van ordonnantie

Het ontwerp van ordonnantie wordt in zijn geheel aangenomen met 14 stemmen, bij 1 onthouding.

- Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De Rapporteur

De Voorzitter

Christophe MAGDALIJNS

Guy VANHENGEL

Cette mesure est aujourd'hui proposée en pleine concertation avec son collègue Alain Maron. Les communes en ont été informées, mais cela n'a aucun impact financier sur elles.

Il précise que l'impact budgétaire de cette mesure est aujourd'hui de 13,7 millions d'euros. Ces montants sont prélevés sur les 25 millions d'euros qui étaient versés à Vivaqua. Au budget initial de 2022, le ministre Alain Maron a réduit de 13 millions d'euros la dotation à Vivaqua et l'orateur a augmenté d'un même montant les dotations aux communes. Cette mesure n'a donc pas d'impact sur l'équilibre du budget. Un tableau des montants octroyés aux communes sera joint au rapport. (*Annexe*)

Le montant octroyé aux communes était historiquement de 18 euros et il était indexé. Ce montant est maintenant de 19,74 euros et il sera indexé chaque année.

III. Discussion des articles

Article 1er

L'article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 1er est adopté à l'unanimité des 15 membres présents.

Articles 2 et 3

Les articles ne suscitent aucun commentaire.

Votes

Les articles 2 et 3 sont adoptés par 14 voix et 1 abstention.

IV. Vote sur l'ensemble du projet d'ordonnance

Le projet d'ordonnance, dans son ensemble, est adopté par 14 voix et 1 abstention.

- Confiance est faite au rapporteur pour la rédaction du rapport.

Le Rapporteur

Le Président

Christophe MAGDALIJNS

Guy VANHENGEL

V. Bijlage

V. Annexe

Dotatie ter compensatie van de gemeentelasten - waterdistributie en opvang van afvalwater
 Dotation de compensation des charges communales - distribution eau et collecte eaux usées

Gemeente	Totaal aantal wooneenheden op 25/01/2021	Bedrag 2022
Commune	Nombre total de logements au 25/01/2021	Montant 2022
Anderlecht	58.522	1.237.508
Oudergem/Auderghem	18.406	389.214
Sint-Agatha-Berchem/Berchem-Sainte-Agathe	11.484	242.841
Brussel/Bruxelles	112.594	2.380.917
Etterbeek	29.128	615.942
Evere	20.805	439.943
Vorst/Forest	29.264	618.818
Ganshoren	12.451	263.289
Koekelberg	10.315	218.121
Molenbeek	42.833	905.748
Sint-Gillis/Saint-Gilles	29.905	632.372
Sint-Joost/Saint-Josse	13.634	288.305
Schaarbeek/Schaerbeek	62.980	1.331.778
Ukkel/Uccle	46.865	991.009
St-Lambrechts-Woluwe/Woluwe-St-Lambert	32.398	685.089
Sint-Pieters-Woluwe/Woluwe-Saint-Pierre	21.803	461.047
Elsene/Ixelles	57.310	1.211.879
Jette	25.680	543.030
Watermaal-Bosvoorde/ Watermael-Boitsfort	13.097	276.950
Totaal/Total	649.474	13.733.803
Gezondheidsindex januari 2021: 110,35 - Jaarlijks forfaitair bedrag per wooneenheid: 19,74 Gezondheidsindex januari 2022: 118,21 - Jaarlijks forfaitair bedrag per wooneenheid: 21,146		
Indice santé janvier 2021: 110,35 - Montant annuel par logement: 19,74 Indice santé janvier 2022: 118,21 - Montant annuel par logement: 21,146		